

PREKEN – KARI MANGRUD ALVSVÅG

VIGSLING, BISKOP I BORG, 24. april 2022

EVANGELIETEKST OG PREKEN

Må sjekkes mot fremføring

24 Tomas, en av de tolv, han som ble kalt Tvillingen, var ikke sammen med de andre disiplene da Jesus kom. 25 «Vi har sett Herren», sa de til ham. Men han sa: «Dersom jeg ikke får se naglemerkene i hendene hans og får legge fingeren i dem og stikke hånden i siden hans, kan jeg ikke tro.»

26 Åtte dager senere var disiplene igjen samlet, og Tomas var sammen med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket. Han sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere.» 27 Så sier han til Tomas: «Kom med fingeren din, se her er hendene mine. Kom med hånden og stikk den i siden min. Og vær ikke vantro, men troende!» 28 «Min Herre og min Gud!» sa Tomas. 29 Jesus sier til ham: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser, og likevel tror.»

30 Jesus gjorde også mange andre tegn for øynene på disiplene, tegn som det ikke er skrevet om i denne boken. 31 Men disse er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn

Joh 20, 24-31

PREKEN:

Hvor kommer alt det gode i verden fra?

All varmen, vennligheten og kjærligheten. Hvor kommer det fra?

Livet og lyset og håpet og de gode gjerninger. Hva skyldes alt dette vakre?

For midt i mørket, når det ser ut til at hat og ondskap skal seire, skjer det alltid noe forunderlig overraskende. Gode krefter finner vei gjennom mørket, og fine ting begynner å skje.

Midt i dødens golde marker, oppdager vi plutselig et livstegn, og noe puster fortsatt. Livet lar seg visst ikke stoppe.

Når håpløsheten truer med å lamslå oss i møte med dyrearter som utryddes, isbreer som smelter, havet som stiger, dukker det opp en katedral fra havet, med tak av gammel plast og håpet som tegning, som minner oss om at vi ikke må slutte å håpe, og at vi må samarbeide for fremtiden.

Hvor kommer alt dette gode fra?

Hvor kommer solidariteten fra?

Solidariteten som gjør at mennesker ser mer enn egne behov og stiller seg sammen med krigsrammede folk og roper om fred og deler av det man har med en som har mistet alt? Vi har sett det i Jordan i tiår etter tiår, vi har sett det i Bangladesh og i Sudan, og nå vi ser det i Polen. OG her hos oss, i Norge! Mennesker gir mer enn de har i solidaritet med en de ikke kjenner.

Hvorfor søker noen ustoppelig etter sannhet?

De kjemper mot påstander om at alt er relativt og at det kommer an på øyet som ser, og sier, midt i løgnens landskap: Det finnes sannhet. De leter etter den i årevis, og så: når man er ganske sikker forteller man: Se hva som har skjedd, disse menneskene har blitt undertrykt, og forsøkt ødelagt eller utslettet. Kvinner, barn, jøder, samer, skeive, palestinere, mennesker med nedsatt funksjonsevne, melaninrike, alle som er feil i noens øyne. Se hva som har skjedd! Det er sant!

Og hvor kommer håpet fra?

Håpet som skaper kraft til å trosse spådommer om at naturen vil gå under samme hva vi gjør, og som får mennesker til å kjempe med alt de er og har for å stanse ødeleggelsen av naturen. Håpet som tror at vi kan få til en endring, sammen, og at alle kan bidra med noe. På tross av at det iblant ser ut til å være for sent. At ødeleggelsene har gått for langt.

At onde krefter har makta, at mørket skal overvinne lyset, at døden skal få det siste ord.

Vi spør så ofte med fortvilelse hvor all ondskapen kommer fra, men er det ikke et større mysterium at det ikke tar slutt på godhet?

Thomas tvileren trodde ikke lenger at det kunne skje noe godt med Jesus, siden døden hadde vunnet.

Den endelige avslutningen hadde kommet, trodde Thomas. Onde krefter hadde vunnet.

Han trodde ikke det vennene hans fortalte: at de hadde møtt Jesus etter døden. Han visste at Jesus var død. Og han trodde at døden alltid fikk det siste ord. At døden var herre over liv og død. At døden var Gud.

Så han sa det rett ut: Dersom jeg ikke får se naglemerkene i hendene hans og får legge fingeren i dem og stikke hånden i siden hans, kan jeg ikke tro. Han hadde mistet håpet.

Kjenner du deg igjen? Det er vanskelig å tro at noe godt kan skje når ondskapen herjer.

Åtte dager etter var disiplene igjen samlet. Bak låste dører. I frykt for at folk ville drepe dem også. De var Jesu venner, og nå framstod de som relativt gale: De fortalte om en tom grav. Og om møter med Jesus, han som graven var for.

Da er plutselig Jesus der. Midt i rommet. Han hilser med de velkjente ordene: Fred være med dere. Det høres kanskje litt fremmed ut for mange av oss, men dette er ord vi gjenkjenner fra alle de abrahamittiske tradisjoner. Shalom alehem. *As-salamu alaikum*. Fred være med dere. Vi hilste sånn før her i landet også: Kanskje du husker det fra eventyrene: Guds fred i stua!

Det er en vakker måte å hilse hverandre på. Og den kjennes så aktuell nå, når vi bevitner krig i våre nærområder: Fred være med dere.

Jesus får øye på Thomas og sier:

Kom med fingeren din, se her er hendene mine. Kom med hånden og stikk den i siden min. Og vær ikke vantro, men troende!

HERRE GUD! Svarer Thomas. Et uttrykk vi kanskje er mer vant med! Og som vel kan uttrykke både overraskelse og irritasjon og glede.

Her er det en trosbekjennelse. Og Jesus tar vel imot den. Salig er du, Thomas, sier han. Men han sier noen flere ord jeg synes er spesielt til oss: Til alle som ikke møter Jesus. Han sier: Salige er de som ikke ser, men likevel tror.

Så hva er det vi ikke ser, som vi kanskje kan forsøke å få øye på, å se, så vi kan tro?

Vi kan se etter tegn til liv, til godhet, til kjærlighet,

Slik fortellingen om Jesu møte med Thomas vitner om. Thomas fikk et helt eget moment der, et Thomas-øyeblikk, da han fikk kjenne på sårene og erfare at livet hadde vunnet.

Har du hatt et Thomas-øyeblikk? Har du erfaringer som forteller deg at godhet fortsatt finnes, at mørket ikke skal overvinne lyset, at kjærligheten er størst av alt?

Når fikk du stikke fingeren i såret til Jesus, og i siden, så du kunne utbryte: Herre Gud! Livet er det sterkeste!

Thomas-øyeblikkene kan ligge gjemt langs veien til jobben, i det årets første hestehov gliser gult til deg midt i en grå og skitten grøft. Livet vinner!

Eller kanskje har du fått oppleve å bli forelder, og ble overveldet at livskraftene som finnes i en liten nyfødt kropp? Livet vinner!

Om du har kjempet med sykdom og uhelse, og kjent at mørket er i ferd med å overta livet ditt, da har du kanskje opplevd at det uventet dukket opp en sms fra en venn som sendte omtanke og kanskje ba for deg, og trøstet deg i din ensomme fortvilelse. Det er kjærligheten som gir seg til kjenne.

Eller du ser på nyhetene, og midt i en nedbombet bydel, ut fra en knust bygning, bærer redningsfolk en fødende kvinne, og du ser og tror: det er godhet midt i ondskapen!

Eller du ser at en elv som var øde og tom pga langvarig forurensning, igjen flyter ren og full av liv gjennom landskapet. Det nytter å skape endring! Håpet har ikke mistet sin kraft!

Om du har kjempet i kommunestyremøte etter kommunestyremøte for en sak du mener vil forbedre livene til utsatte borgere i din kommune, og du endelig får flertall, erfarer du kanskje; rettferdighet finnes fortsatt!

Thomas-øyeblikket fra Johannesevangeliet er skrevet ned for at vi skal se at livet skal seire. Og for at vi kan tro at det gode kommer fra Gud.

Jeg tror det. At alt vi erfarer av gode ting i livet, vitner om den gode, treenige Gud, som er liv, håp, rettferdighet og kjærlighet. Jeg tror at hver gang jeg kjenner at musikken rører ved hjertet mitt og trøster og løfter min sårede sjel, er det Guds gode krefter som berører meg. Jeg tror at hver gang en venn husker på meg, og sender meg en god hilsen i rette tid, er det Guds kjærlighet som kommer til uttrykk. Jeg tror at når gode mennesker kjemper for rettferdig fred midt i krigens grusomme ødeleggelser, er det Gud som hilser verden: Fred være med dere.

Jeg tror at alle tegn til liv, lys, håp og alt som er godt er i slekt med kreftene som åpnet graven og gav den døde Jesus livet tilbake.

Jeg tror at det gode kommer fra Gud, og derfor har jeg tillit til at det gode aldri skal ta slutt.

Derfor tror jeg at vi ikke er alene når vi kjemper for sannhet og solidaritet, når vi protesterer mot utbyttingen av naturen, når vi tenner lys og synger om fred og frihet for alle mennesker.

Fra den tomme grav veller alle gode krefter frem, og de skal aldri ta slutt. Jeg tror det gode kommer fra Gud, og det er evig.

Så la oss legge merke til de Thomas-øyeblikk vi har som gir oss troen tilbake. Stanse litt opp, og la livet fylle oss med håp og tro.

Troen på livet, lyset og kjærligheten.

Troen på Gud, Jesus og Den hellige ånd.

Troen på at det gode aldri skal ta slutt, og at det gode skal vinne!

Vi er ikke alene, Gud er sammen med oss.

Ære være Faderen, sønnen og Den hellige ånd som var er og blir